

Diplomant: **Zuzana Vyskočilová**

Vysoká škola: Jihočeská univerzita České Budějovice, Filozofická fakulta

Aprobace: Bohemistika navazující

Recenzent:

PhDr. Helena Beránková, Moravské zemské muzeum – Etnografický ústav, Brno

Datum odevzdání posudku: 1. 6. 2011

Vedoucí: **prof. PhDr. Dalibor Tureček, CSc.**

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Současný stav folklórní tradice v Blatnici pod Svatým Antonínkem

Autorka si za téma své diplomové práce vybrala současný stav folklórních tradic ve vybrané lokalitě – v Blatnici pod Svatým Antonínkem. Zaslouží pochvalu za vhodně zvolenou metodu terénního výzkumu (přímé a opakované pozorování, interview s vybranými informátory, dotazníková akce vedená písemnou formou i via internet). K obsahu a formě práce mám však řadu výhrad (viz dále).

Je užitečné zmapovat současný stav lokálních tradic, ale folklórní tradice, nebo obecně lidové tradice, jsou složitým fenoménem, v němž není jednoduché se orientovat. A bezradnost s bohatě strukturovaným materiálem se projevila i v bezradném a disproporčním uspořádání práce.

V předkládané diplomové práci je tradice folklórní (tzn. folklór písňový, slovesný, hudební) zaměřována či směřována s tradicí jako takovou, tedy i se zvykoslovím a duchovní a materiální lidovou kulturou. Práce je nedostatečně opřena o stav folklórní tradice v minulosti, přestože existují práce na tuto tematiku a tuto konkrétní lokalitu zaměřené nebo ji zohledňující. Vzhledem k tématu jsou zahrnuty a popsány jevy či skutečnosti irelevantní (složení Blatnického Roháče), jiné jsou zmíněny okrajově nebo nejsou zmíněny vůbec (folklórní útvary spojené např. s rodinným zvykoslovím). Práce je průhledně nadstavována uváděním např. kompletních textů písní a jejich variant (které ale neslouží k podrobnější analýze variačního procesu a které mohly být vhodněji uvedeny v poznámkovém aparátu nebo ještě lépe v příloze); nebo uváděním skutečností, které nemají s tématem práce přímou souvislost (již zmíněný Blatnický Roháč, s. 22); nebo opakováním částí rozhovorů s informátory a dvakrát otištěným dotazníkovým formulářem včetně vyhodnocení(!).

Písňové incipity nebo celé texty písní se hemží obvyklými chybami – především neoddělováním citoslovců a vokativů čárkou; jde-li o přesný přepis rukopisného záznamu i s chybami, pak to není doslovně uvedeno (s. 48: Ej ořů ořů, ej ořů ořů, enom nekeří enom nekeří: v jediné písňové strofě pět čárek chybí a naopak jedna přebývá. K možnostem přepisu textů lidových písní viz např. in: Chrám i tvrz, Pavel Eisner). Nadbytečně jsou také názvy písní psány kurzívou a ještě v uvozovkách.

Výroční zvykoslovný rok je nazván rokem folklórním, ale autorka vůbec nezohledňuje základní rozdělení na zvykoslovné příležitosti výroční a rodinné. Z rodinného

zvykoslovného cyklu je do práce zařazena jenom svatba, ale nelogicky až na závěr práce mimo kapitolu Folklorní rok. Navíc v této svatební kapitole autorka podrobně popisuje svatbu v Lipově (nevěsta z Lipova, původ ženicha neuveden), ve Veselí nad Moravou (nevěsta z Veselí n. M., ženich z Bojkovic), ve Velké nad Veličkou (nevěsta i ženich z Velké nad Veličkou); zařazení popisu komponovaného folklorního pořadu Boršická svatba (jednou citováno jako *svatba*, jindy *svajba*) z Boršic u Blatnice do této kapitoly je ještě problematičtější, i když autorka srovnává některé písňové varianty z Boršic a z Blatnice. Zdůrazňuji, že při sledování **lokálních** tradic je opravdu prvořadá právě **lokalita**; navíc v regionu, kde sebeidentifikace s lokalitou je stále velmi silná. – Používání termínů rituál, obřad, obyčej a zvyk je potom naprosto zmatené.

Samostatnou kritiku si zaslouží práce s literaturou a s citacemi: předně soupis literatury (s. 127-130) je nedostačující a chybí ta nejdůležitější etnologická a folkloristická literatura; součástí tohoto soupisu nejsou díla citovaná v textu (která jsou navíc citována nejednotně – někdy přímo v textu, dokonce i s akademickými tituly autora, jindy v poznámce pod čarou); rovněž v tomto soupisu nejsou uvedeny prameny, tedy sbírky a archivy, se kterými autorka pracovala a které uvádí v úvodu; názvy některých institucí jsou uváděny špatně (Ústav etnologie a folkloristiky AV ČR, s. 47). Naopak přebohatě je citován regionální časopis informativního a propagačního charakteru (Krajem Svatého Antonínka) a jeho dva hlavní autoři (Radek Bartoníček a Zuzana Lipárová). Jejich pohledem se autorka pravděpodobně inspirovala a bohužel přebírala bez vlastního vkladu nejen jimi interpretované události (svatba ve Velké nad Veličkou, s. 65), ale i novinářský výrazový instrumentář, který je pro diplomovou práci nepřijatelný (nefalšovaná krojová veselka, s. 64). Práce je spíše žurnalistickým a tedy povrchním zpracováním toho, jak se jeví ty aktivity obyvatel Blatnice, které na lidové tradice navazují. Některé zajímavější souvislosti jsou jenom zmíněny, ale bohužel nejsou rozvedeny (např. úloha medializace a komerčního využití lidových tradic při jejich dalším udržování či dokonce obnově, s. 21).

Autorce by bylo možné odpustit tápání v etnologické a folkloristické terminologii, pokud by ve své diplomové práci přinášela nějaký neotřelý mezioborový či mimooborový pohled (ocenila bych, i kdyby to byl pohled kontroverzní). Prominout však nelze nedbalost nebo neznalost v práci s literaturou a citacemi (viz výše); stylistická úroveň, nedostatky v přepisu dialektu, četné chyby v interpunkci a chyby gramatické jsou potom u absolventky bohemistických studií neodpustitelné a diplomovou práci posunují až na samotnou hranici stupnice, kdy ji ještě lze doporučit k obhajobě (některé tyto chyby a nedostatky uvádím v příloze).

Pokud tedy toto doporučení k obhajobě dávám, pak tak činím s nadějí, že výše uvedené výhrady budou autorkou přijaty, zohlední je v případné další práci věnované této tematice a opravy týkající se gramatiky a interpunkce opraví alespoň v digitální podobě práce.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **dobře**

originál vložen v protokolu o SZZ

.....
podpis vedoucího diplomové práce